

Nr 101.

Av herr **Bergman m. fl.**, om ökat anslag till »De kristna samfundens nykterhetsrörelse».

Under hänvisning till det sammandrag ur »De kristna samfundens nykterhetsrörelses» ansökan om statsbidrag som här bifogas och under erinran därom att detta anslag är ett av de allra minsta av de i statsverkspropositionen föreslagna anslagen till nykterhetsrörelsen samt att den nedsättning från det i och för sig obetydliga beloppet 5,000 kronor till 4,000 (från och med budgetåret 1933/1934) icke föranletts av någon som helst anmärkning mot den omfattande och energiskt bedrivna rörelse, som de ifrågavarande samfunden utöva, få vi härmed yrka en återgång till det förr beviljade beloppet. Minskningen ägde rum därför att den höjning, som då ansågs behöfelig på ett annat anslag, någonstädes måste tagas för att ej öka den totala anslagssumman under dåvarande kristid och då helt godtyckligt togs från bl. a. detta anslag i stället för från större anslagposter som bättre kunnat tåla en så liten minskning. Då nu tiderna äro bättre och en mindre höjning av den totala anslagssumman ej kan väcka några betänkligheter ur budgetsynpunkt, då den ju kan utgå ur det fullt tillräckliga överskottet i rusdrycksmedelsfondens avkastning, få vi hemställa,

att anslaget för budgetåret 1936/1937 till de kristna samfundens nykterhetsrörelse måtte höjas från av Kungl. Maj:t föreslagna 4,000 kronor till 5,000 kronor och slutsumman för bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande följaktligen erhålla motsvarande höjning.

Stockholm den 21 januari 1936.

J. Bergman.

Oscar Ericson.

C. A. Carlsson.

Sammandrag ur D. K. S. N:s ansökan om statsbidrag samt sammanställning av statistiska uppgifter m. m.

1. Då D. K. S. N. budgetåret 1933/1934 blev föremål för 1,000 kronors sänkning berodde det icke på någon som helst anmärkning utan föranleddes av det ökade anslaget till rikskommittén mot den olagliga rusdryckshanteringen, då 10,000 kronor togos från andra nykterhetsanslag.

2. Verksamheten har avsevärt utvecklats, i vissa fall fördubblats på de fem sista åren. Medan D. K. S. N. arbetsåret 1930 höll 1,209 möten omfattade budgetåret 1934/1935 summa 2,390 möten. Åhörarna ha ökat i samma grad eller från cirka 70,000 år 1930 till väl 135,000 år 1934/1935.

3. Att märka är att nykterhetskonsulenten i fjol tillstyrkte en höjning av 1,000 kronor med motivering att D. K. S. N. »utför ett mycket omfattande och energiskt arbete i nykterhetsupplysningens tjänst och själv bidrager med mycket stora belopp».

4. D. K. S. N. når genom sitt samarbete med svenska kyrkan och de frikyrkliga samfunden stora befolkningslager, vilka i stor utsträckning icke nås av någon annan liknande nykterhetsupplysande verksamhet. Cirka en fjärdedel av arbetet bedrivs numera i samarbete med svenska kyrkans lokala organ, medan det övriga utföres i samarbete med de frikyrkliga.

5. D. K. S. N:s arbete ägnas helt åt direkt nykterhetsupplysning. Medan samfunden själva sköta den övriga kristliga verksamheten, är detta organ bildat för att odelat få koncentrera sig på nykterhetsarbetet. Medan andra nykterhetsanslag i stor utsträckning användas för *indirekt* nykterhetsverksamhet (bibliotek och studieverksamhet), är det knappast något anslag, som så odelat ägnas åt *direkt nykterhetsupplysning* som här är fallet.

6. När vi hålla före, att en höjning i detta fall är särskilt motiverad, må detta även ses mot bakgrunden, att D. K. S. N. representerar den större hälften av den svenska nykterhetsrörelsen, så som den organiserats dels i Sveriges Nykterhetsvänners Landsförbund, dels i det vart fjärde år sammanträdande Nykterhetsfolkets Landsmöte. I båda dessa organ utgör samfundens nykterhetsrörelse den ena halvan (medan de speciella nykterhetssällskapen utgöra den andra) och bekostar därmed hälften av de gemensamma utgifterna. Med hänsyn till D. K. S. N:s numera så omfattande verksamhet är det då icke rättvist att jämföra den ena halvan med vart och ett av de olika nykterhetssällskapen inom den andra halvan.

7. Då statsmakterna även haft intresse av en ökad centralisering av nykterhetsarbetet, borde man även beakta fördelen av att de kristna samfunden redan vidtagit en dylik centralisation. Ty D. K. S. N. är icke allenast ett samlarbetsorgan mellan de olika samfundens nykterhetsarbete, utan fullgör samfundens gemensamma nykterhetsverksamhet i stället för att de var för sig skulle bedriva sådan. Desto mera motiverat borde det vara att med ökat anslag stödja just en sådan arbetsform.

8. D. K. S. N. bedriver ett mycket omfattande arbete bland barn och ungdom och har därvid alldeles särskilt inriktat sig på att hålla

kostnadsfria nykterhetslektioner i de allmänna skolorna. Denna verksamhet har helt tillkommit sedan det första statsbidraget beviljades, varför detta arbete på ett särskilt sätt borde motivera en anslagshöjning. Medan denna verksamhet började under år 1931 med 50 lektioner inför 3,852 elever höllos under arbetsåret 1934—35 688 lektioner för 39,622 elever. Härav höllos 476 som lektioner i olika allmänna skolor inför 2,063 klasser och 28,675 elever, medan de övriga höllos som speciella möten för barn och ungdom i andra samlingslokaler (kyrkor och kapell). Då denna verksamhet i alldeles särskild grad borde sammanfalla med statsmakternas intressen ifråga om nykterhetsundervisning, borde den med särskild rätt kunna påräkna statsmakternas ökade stöd.

9. Jämte dessa lektioner i allmänna skolor bedriver D. K. S. N. en stigande verksamhet vid andra offentliga och enskilda institutioner och anstalter. Sålunda inriktar man sig på föreläsningar vid fängelser, uppfostringsanstalter, regementen, folkhögskolor, seminarier, präst- och predikantutbildningsanstalter etc.

10. På grund av dessa nyupptagna verksamhetsformer har D. K. S. N:s ekonomi försämrats under de senare åren. Alla dessa lektioner och specialföreläsningar måste hållas kostnadsfritt, varför de genomgående betytt ökade utgifter utan några som helst ökade inkomster. Det erhållna statsanslaget av 4,000 kronor utgör cirka 8 procent av D. K. S. N:s kassaomslutning, varför inemot 50,000 kronor årligen måste insamlas på frivillighetens väg, då D. K. S. N. icke har några andra fasta anslag att lita till. Under de senare åren har D. K. S. N:s ekonomi försämrats, så att skulderna det senaste året överstiga inkomsterna med kronor 8,659: 11.